Primă instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. Roman Pascari)
Dosarul nr. 2ac-353/24
2-23147553-02-2ac-16052024

D E C I Z I E

26 septembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţă:
Preşedintele completului, judecătorul Marina Anton
Judecătorii Dorin Dulghieru
Olga Cojocaru

examinând, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de către S.R.L. ”Vastavit”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Drumuri Ialoveni” către S.R.L. ”Vastavit” cu privire la încasarea sumei,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 ianuarie 2024, prin care cererea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 16 octombrie 2023 S.A. „Drumuri Ialoveni” a depus o cerere de chemare în judecată către S.R.L. ”Vastavit” cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a indicat că potrivit raporturilor juridice, SA „Drumuri Ialoveni” a prestat servicii de amenajare a trecerilor pietonale în beneficiul S.R.L. ”Vastavit” în valoare de 35 640,00 lei, fapt pe care îl confirmă prin factura fiscală seria/nr. ***** din 21 ianuarie 2021.

A menționat că, contrar obligațiilor de plată, S.R.L. ”Vastavit” s-a eschivat să achite plata pentru serviciile prestate, formându-se o datorie în mărime de 35 640,00 lei.

A subliniat că, la data de 21 martie 2023, în adresa debitorului a fost expediat extras de cont - Actul de verificare cu scopul de a aduce la cunoştinţă debitorului despre existenţa datoriilor, fapt pe care îl confirmă prin avizul de recepţie, însă a fost ignorat.

A relevat că, în scopul soluționării amiabile a chestiunii privind achitarea datoriei a expediat somaţia de plată nr. 114/AG din 30 august 2023, fapt pe care îl confirmă prin avizul de recepţie din 05 septembrie 2023.

A precizat că, după depunerea somaţiei de plată, S.R.L. ”Vastavit” a achitat parţial datoria în mărime de 10 000,00 lei, fapt pe care îl confirmă prin Ordinul de plată nr. 451 din 6 septembrie 2023. Iar acest aspect, în opinia sa, denotă o recunoaştere a obligaţiei de plată.

A accentuat că, la data de 12 octombrie 2023 datoria debitorului a constituit suma de 25 640,00 lei.

A mai punctat că, obligația este purtătoare de dobândă, astfel consideră că aceasta urmează a fi calculată începând cu următoarea zi de la data expirării termenului legal 30 de zile de la data emiterii facturii fiscale, conform art.862 alin. (3) lit. a) Cod civil.

A notat că, mărimea dobânzii legale de întârziere este de 17 146.97 lei, fiind calculată pentru perioada 22 februarie 2021 – 12 octombrie 2023, conform art. 942 Cod Civil.

Prin urmare, prin cererea de chemare în judecată depusă a solicitat reclamantul încasarea de la S.R.L. ”Vastavit” a sumei de 25 640 lei cu titlu de datorie și cheltuieli de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul și-a concretizat pretențiile și a solicitat încasarea de la S.R.L. ”Vastavit” a sumei de 25 640 lei cu titlu de datorie, fără să fie pus în executare acest capăt de cerere; a sumei de 17146,97 lei cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 ianuarie 2024, s-a admis în parte acțiunea înaintată de S.A. ,,Drumuri Ialoveni” către S.R.L. ”Vastavit” cu privire la încasarea sumei și cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la S.R.L. ”Vastavit” în beneficiul S.A. ,,Drumuri Ialoveni” suma de 20930,97 lei (douăzeci mii nouă sute treizeci lei 97 bani), inclusiv suma de 17146,97 lei cu titlu de dobândă de întârziere și cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 1284,00 lei pentru taxa de stat, și 2500,00 lei pentru servicii juridice. În rest, s-a respins acțiunea înaintată de S.A. ,,Drumuri Ialoveni” către S.R.L. ”Vastavit” cu privire la încasarea sumei și cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 13 februarie 2024, S.R.L. ”Vastavit” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 ianuarie 2024.

În susținerea cererii de apel, notează că, la momentul emiterii Facturii fiscale ***** din 21 ianuarie 2021, intimatul avea contul de decontare: *****. Ulterior însă, intimatul şi-a schimbat rechizitele bancare (având cod IBAN ***** indicat în dispoziția de plată dar şi chiar în cererea de chemare în judecată). Astfel, apelantul încercând de mai multe ori să transfere datoria, nu a reușit deoarece nu ştia despre modificările rechizitelor bancare, or, intimatul nu l-a înștiințat, deși era obligat să o facă imediat. Astfel, la data de 05 septembrie 2023, apelantul i-a solicitat prin email intimatului să-i expedieze rechizitele bancare actualizate, ultimul expediindu-le tocmai la data de 06 septembrie 2023. În circumstanțele descrise supra, consideră neîntemeiată şi ilegală cerința privind încasarea dobânzii de întârziere, deoarece apelantul a fost în imposibilitate să achite datoria din vina intimatului. Prin urmare, perioada respectivă nu poate fi sancționată prin atribuirea consecințelor proprii dobânzii de întârziere.

Indică că în altă ordine de idei, intimatul îşi întemeiază cererea de încasare a datoriei, invocând drept unica dovadă factura fiscală.

Menționează că într-adevăr, conform Instrucțiunii privind evidența, eliberarea, păstrarea şi utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special, factura fiscală este un document contabil primar cu regim special, care reprezintă confirmarea documentară a efectuării operațiunii economice, acordând dreptul de a efectua sau certifica

producerea unui eveniment, însă între intimat şi apelant, nu a fost încheiat un contract în care să fie stabilit expres un termen de plată. Prin urmare, referinţa intimatului la prevederile art. 862 alin. (3) lit. a) din CC RM, o consideră irelevantă în speţa dată, deoarece norma respectivă reglementează situaţia în care există un contract în baza căruia a fost emisă factura.

Consideră imposibilă şi incorectă înaintarea cerinţei respective, deoarece nu există nici un raport juridic între intimat şi pârât, generator de obligaţii, în baza căruia ar exista o scadenţă, ce ar determina momentul din care se pot calcula dobânzi de întârziere.

În acest context, conchide că creditorul are dreptul să solicite dobânzi de întârziere, din momentul punerii debitorului în întârziere, prin înaintarea unei somații în ordinea art. art. 22, 906 din CC.

Intimatul, înaintându-i-i apelantului reclamația din 05 septembrie 2023, a solicitat executarea în termen de *7* zile a obligației de plată, iar apelantul a îndeplinit solicitarea respectivă, efectuând plata datoriei.

Consideră că, în sfera prestării serviciilor, nu poate fi calificat termenul scadenţei în modul prevăzut la art. 862 alin. (3) lit. a) CC RM la care a făcut referinţă intimatul, or, prestarea serviciilor presupune şi etapa obligatorie de recepţie a lucrărilor - care condiționează încetarea raportului juridic. Astfel, simpla expirare a termenului de 30 zile de la data emiterii facturii (prin prisma prevederilor în modul prevăzut la art. 862 alin. (3) lit. a) CC RM la care s-a referit intimatul), în speţa noastră, nu-1 poate pune de drept pe debitor în întârziere, or, momentul punerii debitorului în întârziere, în lipsa unui contract încheiat, demarează din data înaintării/recepționării unei notificări/somaţii cu stabilirea unui termen de plată. Deci consideră imperios importantă somarea debitorului, ca instrument de punere în întârziere a acestuia şi moment de reper, pentru perioada de calcul a dobânzilor de întârziere pretinse.

Solicită admiterea cererii de apel admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 26 ianuarie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de către S.A. „Drumuri Ialoveni” împotriva S.R.L. „Vastavit” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată.

Analizând argumentele apelului prin prisma actelor şi circumstanţelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente speţei, Colegiul judiciar conchide că apelul este neîntemeiat şi urmează a fi respins, iar hotărârea instanței de fond de menținut, din următoarele.

În conformitate art. 385 alin. (1) lit. a) CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (l), (2), (5) CPC al RM, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul civil reține că acțiunea înaintată de către S.A. „Drumuri Ialoveni” a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4).

În conformitate cu art. 276^2 CPC al RM, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere şi al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, precum şi în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale. Dispoziţiile prezentului cod privind procedura contencioasă se aplică la examinarea cererilor cu valoare redusă în măsura în care dispoziţiile prezentului capitol nu prevăd altfel.

În conformitate cu art. 276^3 alin. (1) și (2) CPC al RM, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

În conformitate cu art. 276^4 alin. (1)-(5) CPC al RM, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

Suportul probator administrat la materialele cauzei atestă că, potrivit raporturilor juridice, SA „Drumuri Ialoveni” a prestat servicii de amenajare a trecerilor pietonale în beneficiul S.R.L. ”Vastavit” în valoare de 35 640,00 lei. Astfel, S.A. „Drumuri Ialoveni”, în calitate de furnizor a eliberat companiei S.R.L. ”Vastavit” , în calitate de cumpărător/beneficiar, factura fiscală seria EAA 004267349, cu nominalul a 35 640 lei. (f.d. 12)

Conform Ordinului de plată nr. 451 din 6 septembrie 2023, după depunerea somației de plată, S.R.L. ”Vastavit” a achitat parțial datoria în sumă de 10 000,00 lei, iar la 27 octombrie 2023 a stins integral datoria(f.d.30).

Așadar, prin acțiunea înaintată S.A. „Drumuri Ialoveni” a solicitat încasarea de la S.R.L. ”Vastavit” a sumei de 17146,97 lei cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuieli de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) prin hotărârea din 26 ianuarie 2024, a admis acțiunea parțial.

S-a încasat de la S.R.L. ”Vastavit” în beneficiul S.A. ,,Drumuri Ialoveni” suma de 20930,97 lei, formată din suma de 17146,97 lei cu titlu de dobândă de întârziere și cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 1284,00 lei pentru taxa de stat, și 2500,00 lei pentru servicii juridice. În rest, s-a respins acțiunea înaintată de S.A. ,,Drumuri Ialoveni” către S.R.L. ”Vastavit” cu privire la încasarea sumei și cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

În motivarea soluției, instanța de fond a notat că pârâtul nu și-a stins în termen datoriile față de S.A. ,,Drumuri Ialoveni” rezultate din factura fiscală seria EAA 004267349, cu nominalul a 35 640 lei, respectiv datorează ultimului o dobândă de întârziere.

Colegiul civil consideră că este neîntemeiat apelul declarat de către S.R.L. ”Vastavit”, și este necesar de a menține hotărârea primei instanțe, în partea contestată.

La acest capitol, instanța de apel remarcă că, în corespundere cu art. 942 alin.(1), (2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator.

Conform art.874 alin.(1) Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobânda, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Potrivit art.861 alin.(1) Cod civil, dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligaţiei, debitorul trebuie să execute obligaţia în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului.

Din sensul normelor de drept enunţate, rezultă că neexecutarea obligaţiilor contractuale sau executarea necorespunzătoare sau tardivă, reprezintă o faptă ilicită care generează un raport juridic de răspundere contractuală, conţinutul căruia se reduce la dreptul creditorului de a pretinde despăgubiri pentru neexecutare şi obligaţia debitorului de a plăti aceste despăgubiri.

Colegiul relevă că pentru curgerea de drept a dobânzilor de întârziere se cer a fi îndeplinite următoarele condiţii:

- obligaţia debitorului să constea în plata unei sume de bani ;

- obligaţia să fie lichidă, adică dobânzile curg de drept numai în cazul în care cuantumul sumei datorate este precis determinat ;

- obligația să fie exigibilă - numai dacă datoria debitorului a ajuns la scadenţă şi nu a fost executată, creditorul este îndreptat la plata sumei de bani şi a dobânzilor de întârziere.

Cu referire la acest aspect, Colegiul semnalează că, aceste condiții sunt îndeplinite, deoarece la data de 05 septembrie 2023, S.R.L. ”Vastavit” a recepționat de la S.A. ,,Drumuri Ialoveni” o notificare prin care i s-a solicitat executarea obligației de plată a sumei datorate (f.d. 15-16).

Astfel, deși potrivit avizului de recepție anexat pârâtul a luat cunoștință cu notificarea expediată, acesta a achitat datoria doar după intentarea acțiunii, la 27 octombrie 2023, prin Ordinul de plată nr.80.

Prin urmare , Colegiul judiciar constată că S.R.L. ”Vastavit” nu și-a onorat obligațiunile contractuale în termenul solicitat și nu a restituit suma integrală rezultată din contractul de prestare a serviciilor de către S.A. ,,Drumuri Ialoveni”, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de a încasa de la S.R.L. ”Vastavit” în beneficiul S.A. ,,Drumuri Ialoveni” suma de 17146,97 lei cu titlu de dobândă de întârziere, potrivit calculului anexat (f.d. 19).

Sintetizând cele relatate, instanța de apel conchide că hotărârea judecătorească contestată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios.

Drept urmare, Colegiul decelează că, S.R.L. ”Vastavit” nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării ilegalității hotărârii instanței de fond, iar argumentele înserate în apel sânt similare celor examinate de instanța ierarhic inferioară, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanței inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.

Cu referire la prevederile art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată..

Astfel, reieșind din faptul că acțiunea înaintată de S.A. ,,Drumuri Ialoveni” a fost admisă parțial, Colegiul consideră că instanța de fond întemeiat a încasat de la S.R.L. ”Vastavit” în beneficiul S.A. ,,Drumuri Ialoveni” de la S.R.L. ”Vastavit” suma de 1284,00 lei pentru taxa de stat, și 2500,00 lei pentru servicii juridice, proporțional pretențiilor admise.

Raportând la caz prevederile enunțate, reieșind din constatările relatate, Colegiul consideră că afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

Conform dispoziţiilor art.l alin.(3) al Constituţiei Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr. 12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi, iar instanţa de judecată nu constituie o excepţie în acest sens.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părţilor în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligaţia legală reprezintă în esenţă o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Reieşind din cele expuse mai sus, în condiţiile în care instanţa de fond corect a aplicat normele de drept material şi procedural, instanţa de apel a constatat legalitatea hotărârii instanţei de fond, argumentele contrare ale apelantului fiind combătute integral prin

concluziile expuse mai sus, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea instanţei de fond.

În conformitate cu prevederile art. 276^4, art. 385 lit. a), art. 376 alin. (1^1) și art. 389-390 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de către S.R.L. ”Vastavit”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către S.A. „Drumuri Ialoveni” către S.R.L. ”Vastavit” cu privire la încasarea sumei.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru

Olga Cojocaru